

Moleküler Geometri

Bir molekülde; atomlar arası oluşan bağlar, çevre atomların merkez atom etrafında üç boyutlu yerleşme düzeni, bağlar arası açılar molekülün geometrisini (şeklini-yapısını) belirler. Molekül geometrisi molekülün fiziksel ve kimyasal özelliklerini belirler. Molekül geometrisini açıklamak için farklı kuramlar mevcuttur. modeller

VSEPR

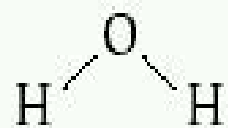
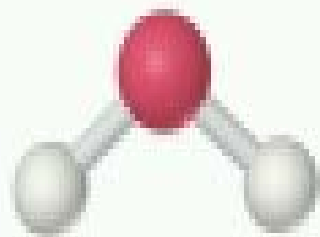
Valens Bağ Teorisi

Molekül Orbital Teori

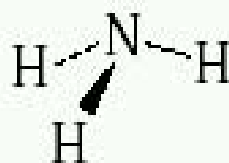
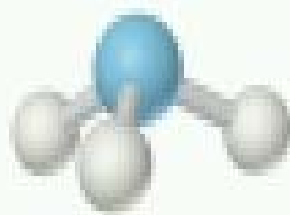
Değerlik Kabuğu Elektron Çiftleri İtmesi

(VSEPR) (Valence Shell Electron Pair Repulsion Theory)

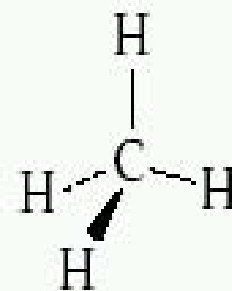
Molekül şeklini (geometrisini), merkez atom üzerindeki (bağ yapmış ve bağı katılmayan) elektron grupları üzerinden tahmin yapılabilir.



Water, H_2O



Ammonia, NH_3



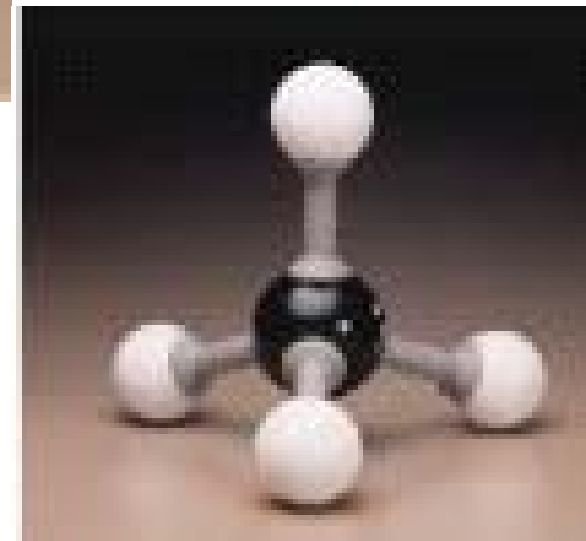
Methane, CH_4

Elektron çiftleri (bağ yapmış ve bağı katılmayan) birbirlerini iterler. Bunun sonucunda, elektronlar birbirlerinden mümkün olduğunca uzakta yerleşirler (itme kuvvetlerinin en az olacak yerleşme düzeni)

- Son yörüngede 2 elektron çifti olması halinde **Çizgisel (lineer)**
- Son yörüngede 3 elektron çifti olması halinde **Üçgen düzlemsel**
- Son yörüngede 4 elektron çifti olması halinde **Düzensiz dört yüzlü (tetrahedral)**
- Son yörüngede 5 elektron çifti olması halinde **Üçgen bipiramidal**
- Son yörüngede 6 elektron çifti olması halinde **Düzensiz sekiz yüzlü (Oktahedral)**

Bağ yapmamış elektron çiftlerinin diğer elektron çiftlerini itme gücü, bağ elektronlarının itme gücünden daha yüksektir.

Elektron çiftleri birbirleri arasındaki itme kuvvetlerinin en az olacağı geometride yerleşir

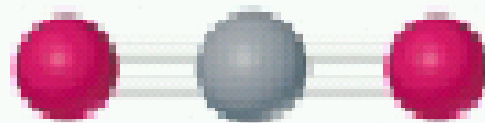
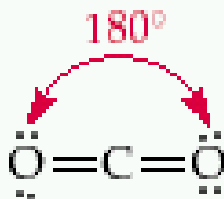


VSEPR teorisinin uygulanması

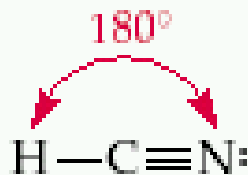
- Molekül veya iyon için Lewis yapısı çizilir.
- Merkez atomun bağ yapmamış elektron çifti sayısı ile tekli bağ sayısı belirlenir.
- $B_{\delta} + N_{\circ}$
- Elektron çifti sayısına karşılık gelen elektron çifti geometrisi belirtilir.
- molekül geometrisi bulunur.

VSEPR teorisine göre CO_2 , HCN , CH_4 , NH_3 , SO_2 , PCl_5 , SF_6 and H_2O bileşiklerinin şekillerini açıklayınız.

A CO_2 molecule is linear, with a bond angle of 180° .

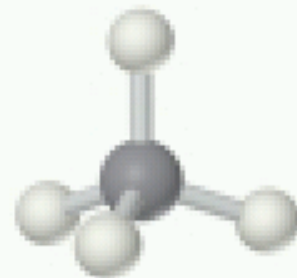
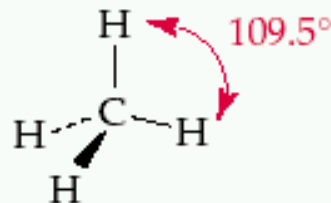


An HCN molecule is linear, with a bond angle of 180° .

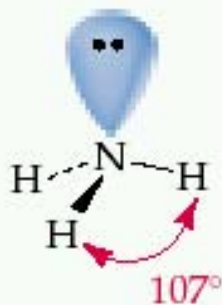


VSEPR teorisine göre CO_2 , HCN , CH_4 , NH_3 , SO_2 , PCl_5 , SF_6 and H_2O bileşiklerinin şekillerini açıklayınız.

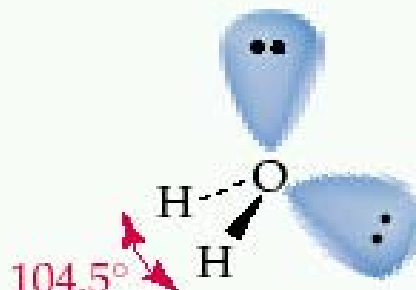
A methane molecule is tetrahedral, with bond angles of 109.5° .



An ammonia molecule is trigonal pyramidal, with bond angles of 107° .



A water molecule is bent, with a bond angle of 104.5° .



İtme Kuvveti












Bağ yapmamış e- Bağ yapmamış e > Bağ yapmamış e-bağ e > bağ e - bağ e

Bağ yapmamış e çiftleri molekülün yapısının belirlenmesinde bağa katılan elektronlar kadar önemlidir.

Bağ yapmamış elektronlar bağ elektronlarından daha fazla yer kaplarlar.

Merkez atom üzerinde bağ yapmamış elektron çifti mevcut ise, elektron çiftlerinin yerleşim düzeni,olduğu tüm elektron çiftlerinin bağ elektronları geometrik şekilden farklı olacaktır.

Bağ açıları molekülde bağ yapmayan elektron çiftleri sayısı arttıkça azalır.

Bağ sayısı	Bağ yapmamış e çifti		molekül geometrisi	
2	0	2	 çizgisel	<chem>O=C=O</chem>
3	0	3	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">  Üçgen düzlemsel  Açısal </div>	 <chem>C=O</chem>
2	1			 <chem>S</chem>
4	0	4	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">  Düzgün dört yüzlü (Tetrahedral)  Üçgen piramidal  Açısal </div>	 <chem>C</chem>
3	1			 <chem>N</chem>
2	2			 <chem>O</chem>

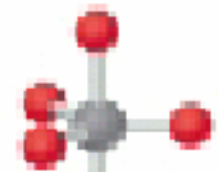
Bağ sayısı

Bağ yapmamış
e çifti

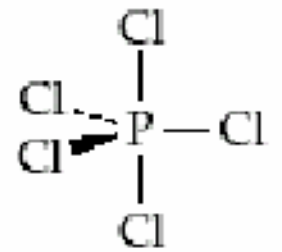
molekül geometrisi

5

0



Üçgen
bipiramidal

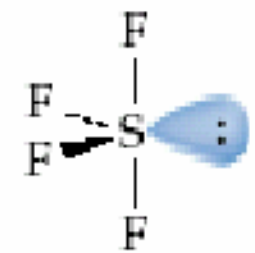


4

1



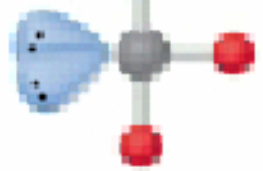
Tahterevalli



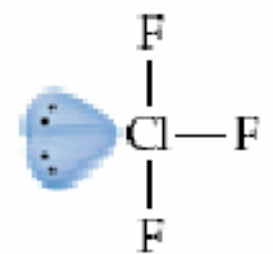
5

3

2

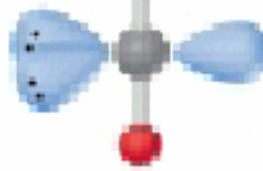


T
şeklinde

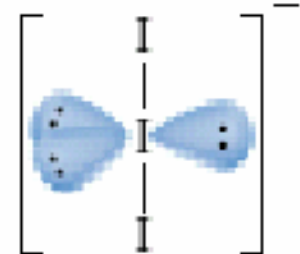


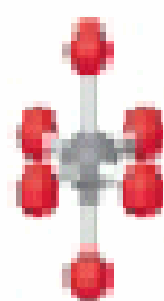
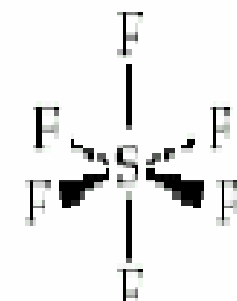
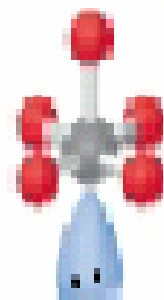
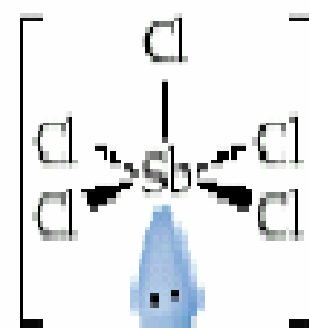
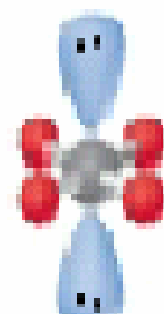
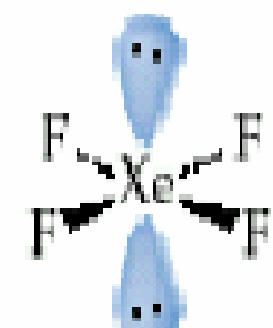
2

3



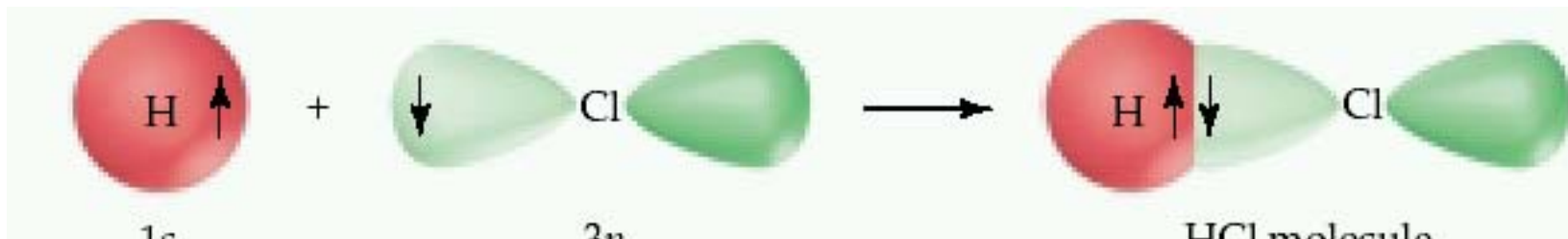
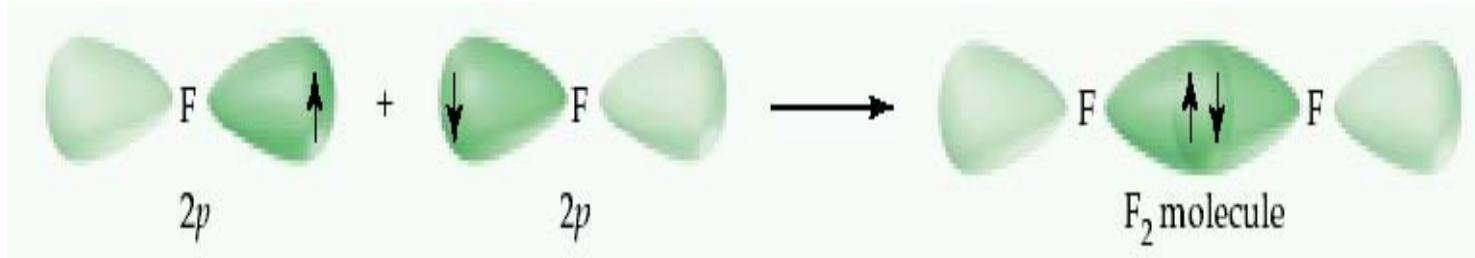
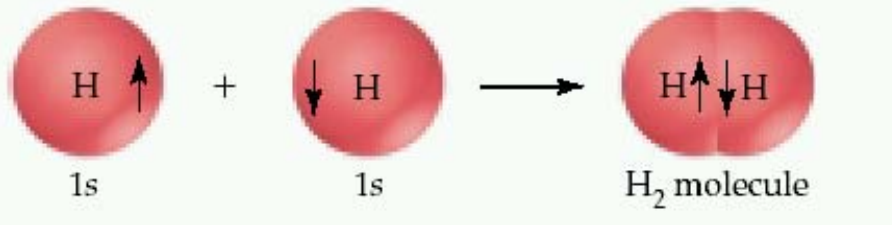
Açısal



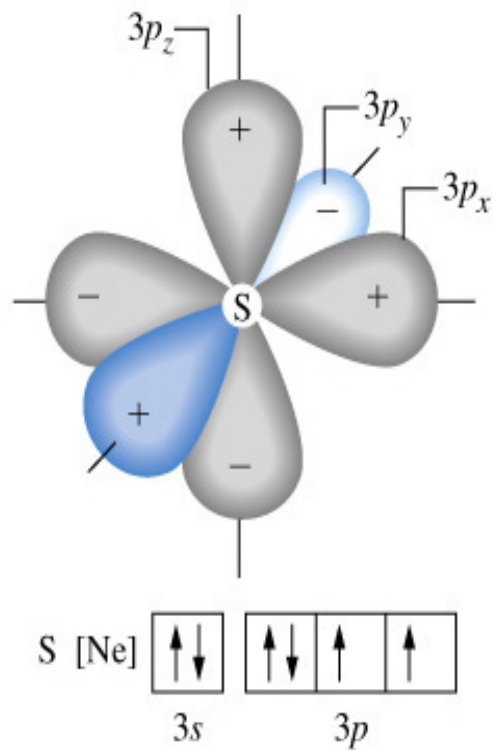
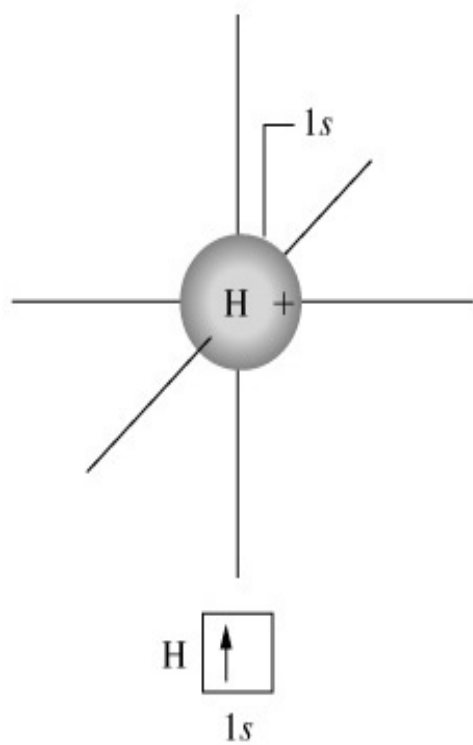
Bağ sayısı	Bağ yapmamış e çifti		molekül geometrisi
6	0		 <p>Düzgün sekizyüzlü (oktahedral)</p> 
5	1	6	 <p>Kare piramidal</p> 
4	2		 <p>Kare Düzlemsel</p> 

Valens (Değerlik) Bağ Teorisi

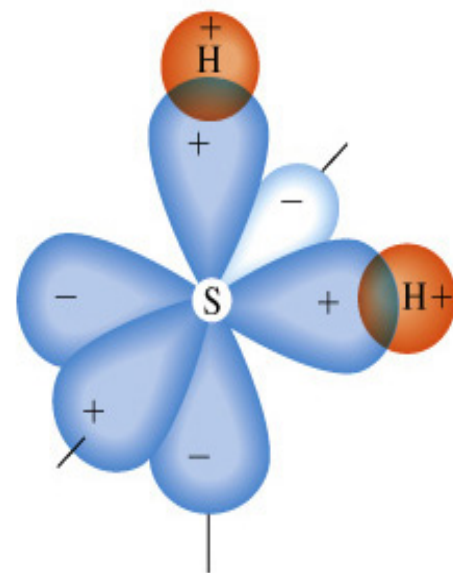
Kovalent bağ, iki atomun tek elektronlu orbitallerinin uygun şekilde üstüste çakışması (örtüşmesi) sonucunda (elektronların zıt spinli bir şekilde bu orbitalleri doldurması ile) oluşur.



Isolated atoms

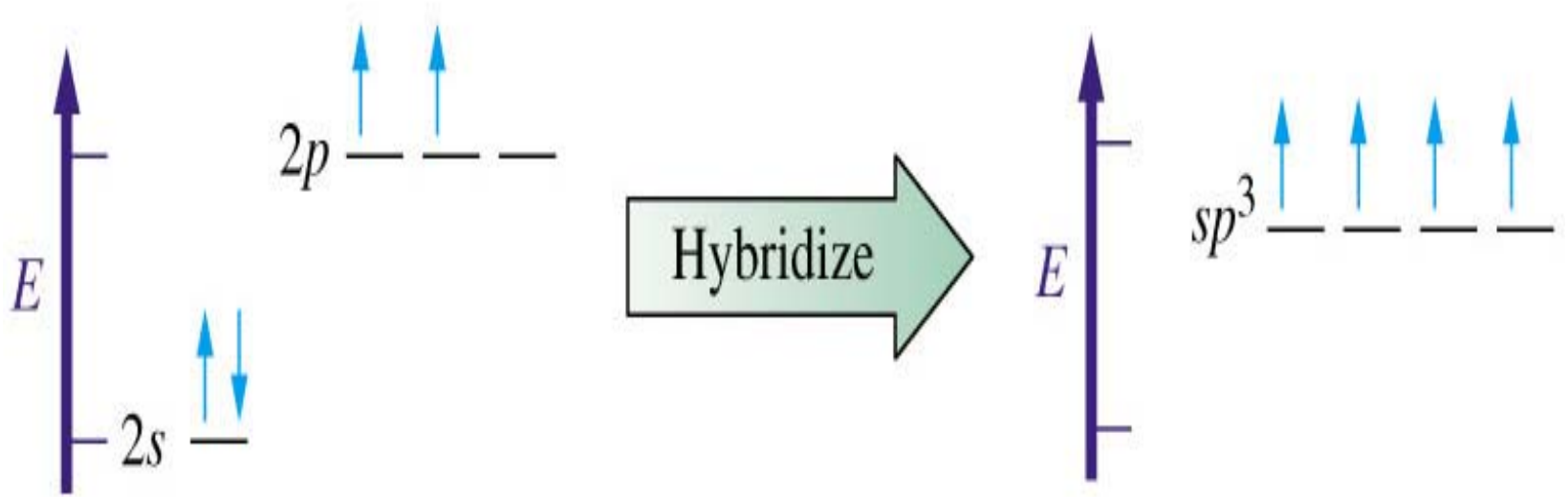


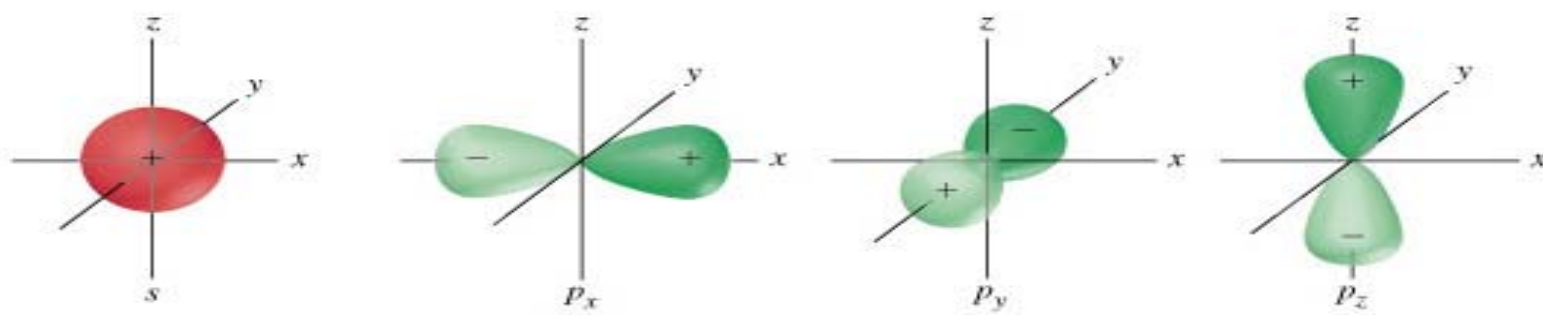
Covalent bonds



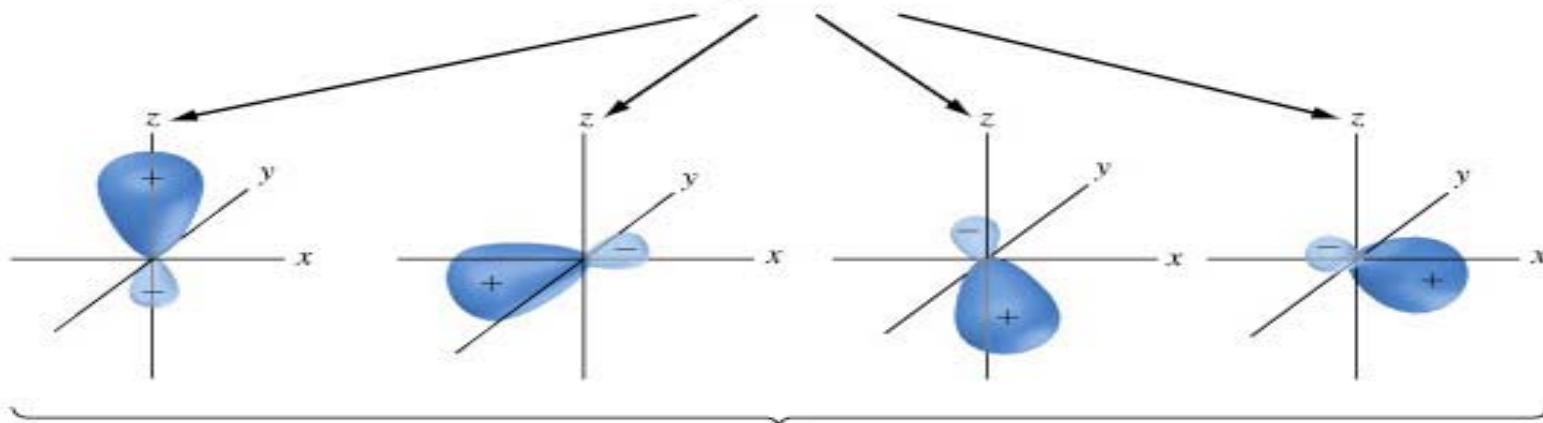
Valens Bağ molekölün Şeklini çakıŐan orbitallerin Őekli ve yerleşme dőzenine göre açıklar.

Çoęunlukla bağ oluŐumu için atomlarda elektron dőzenlemesi ve orbitalleri Őeklinin deęiŐmesi olur. Bunun sonucunda merkez atomda hibrit orbitaller meydana gelir.

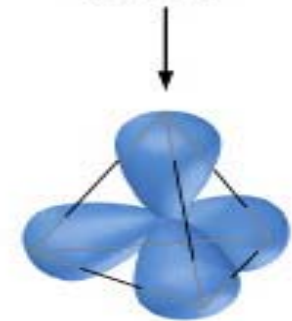




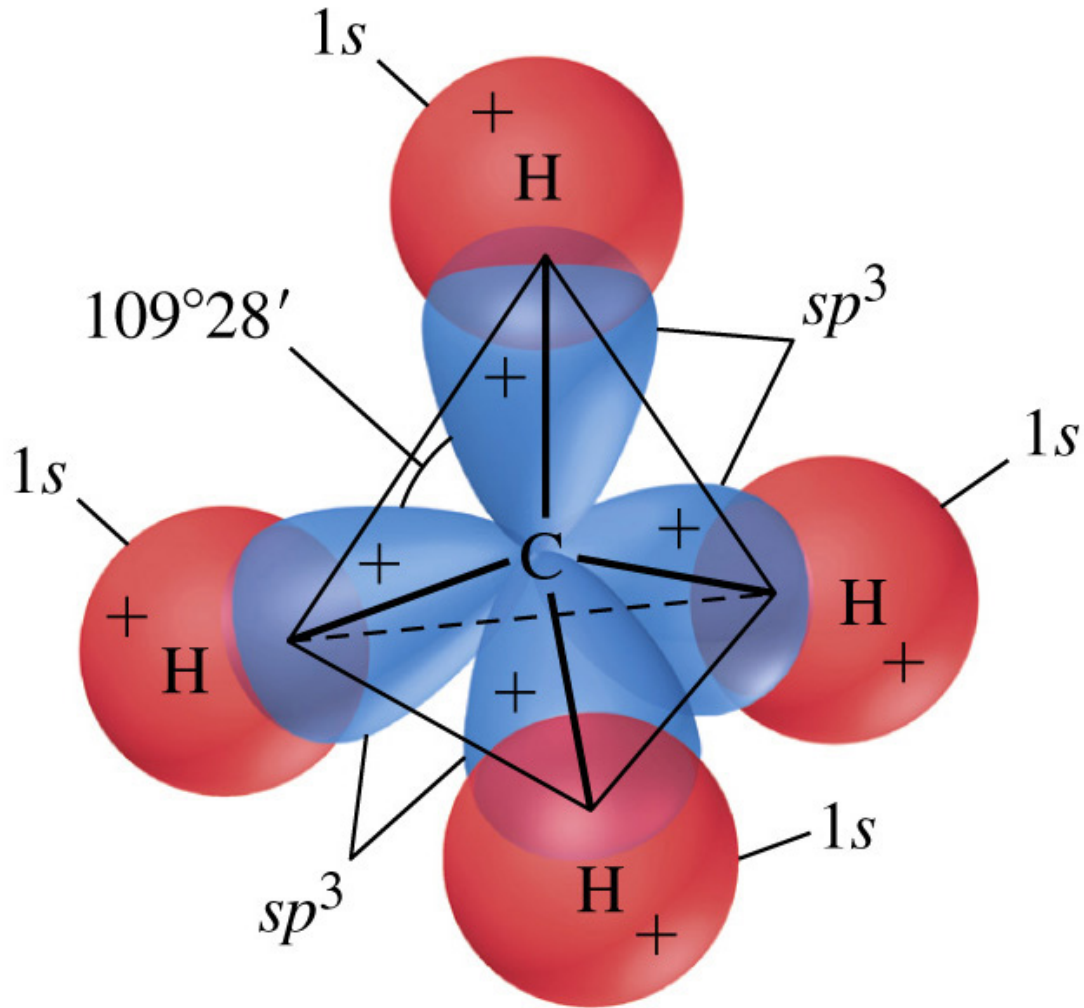
Combine to generate four sp^3 orbitals



Which are represented as the set



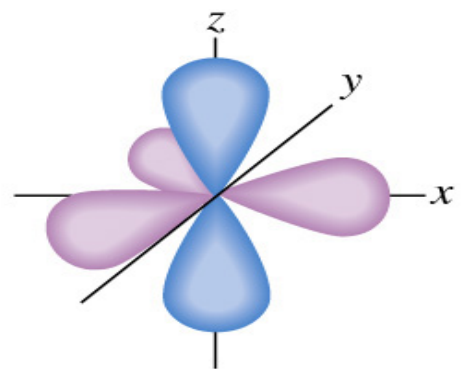
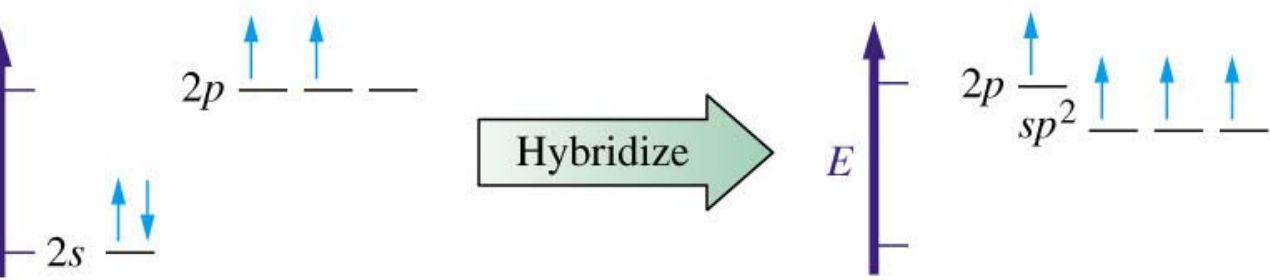
Metan ın hibritleşmesi ve bağ yapması



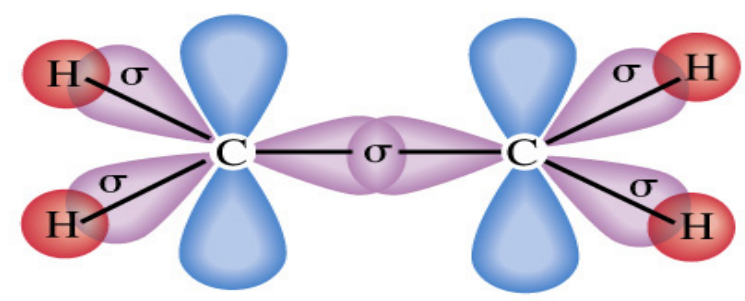
Geometri	Orbital sayısı	Hibritleşme tipi
Çizgisel (linear)	2	sp
Üçgen düzlemsel	3	sp ²
Düzgün dört yüzlü (tetrahedral)	4	sp ³
Üçgen bipiramidal	5	sp ³ d
Düzgün sekiz yüzlü (Oktahedral)	6	sp ³ d ²

CH_4 , PCl_5 , SF_6 , NH_3 , BeF_2 bileşiklerinin hibritleşme türü ve molekül geometrilerini bulunuz.

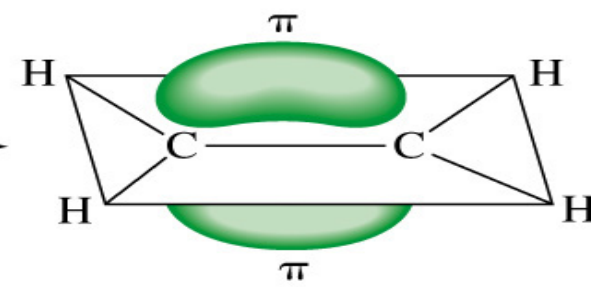
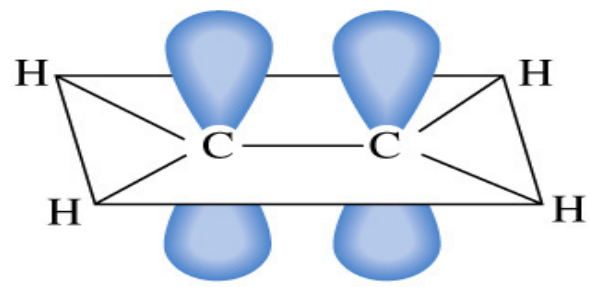
oklu bağlar: tek elektronlu orbitallerin çakışması sonucu δ bağı oluşur, eksenlerd
eri kalan e ların paralel örtüşmesi sonucu ise π bağları oluşur.



The set of orbitals $sp^2 + p$



Sigma (σ) bonds



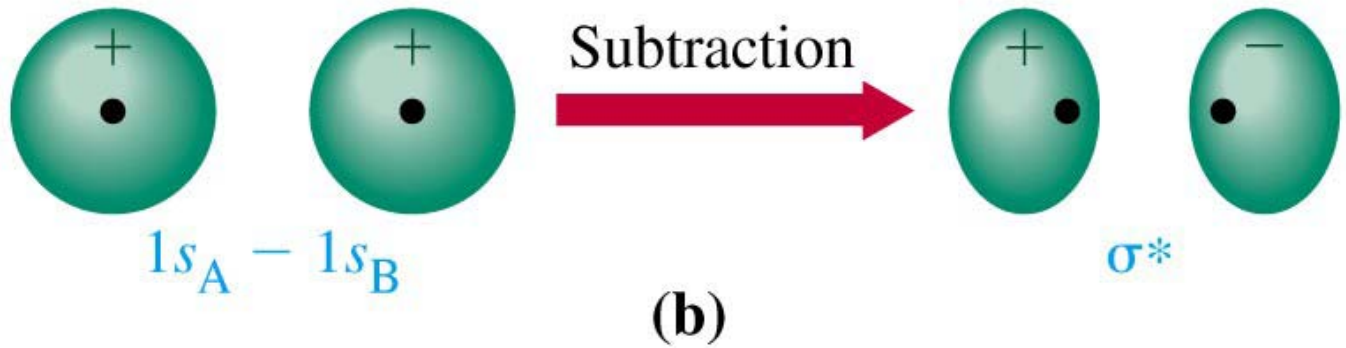
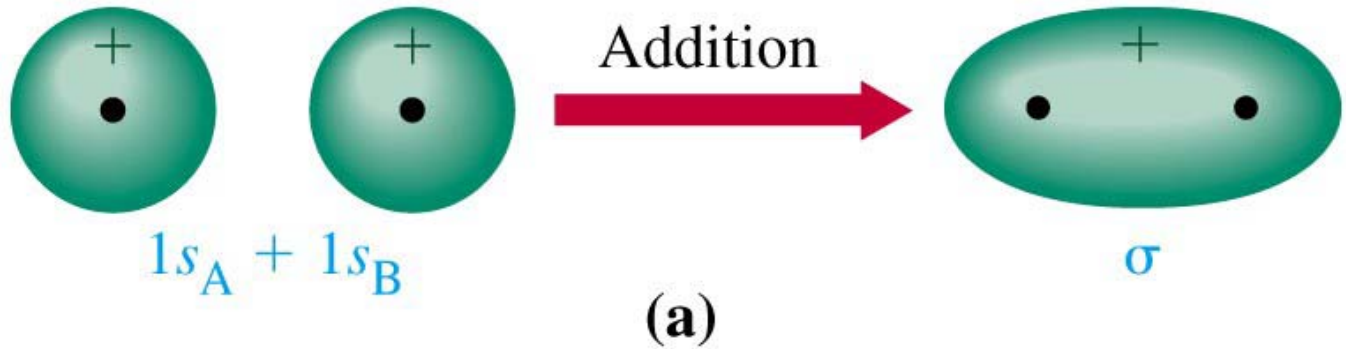
Overlap of p orbitals to form pi bond

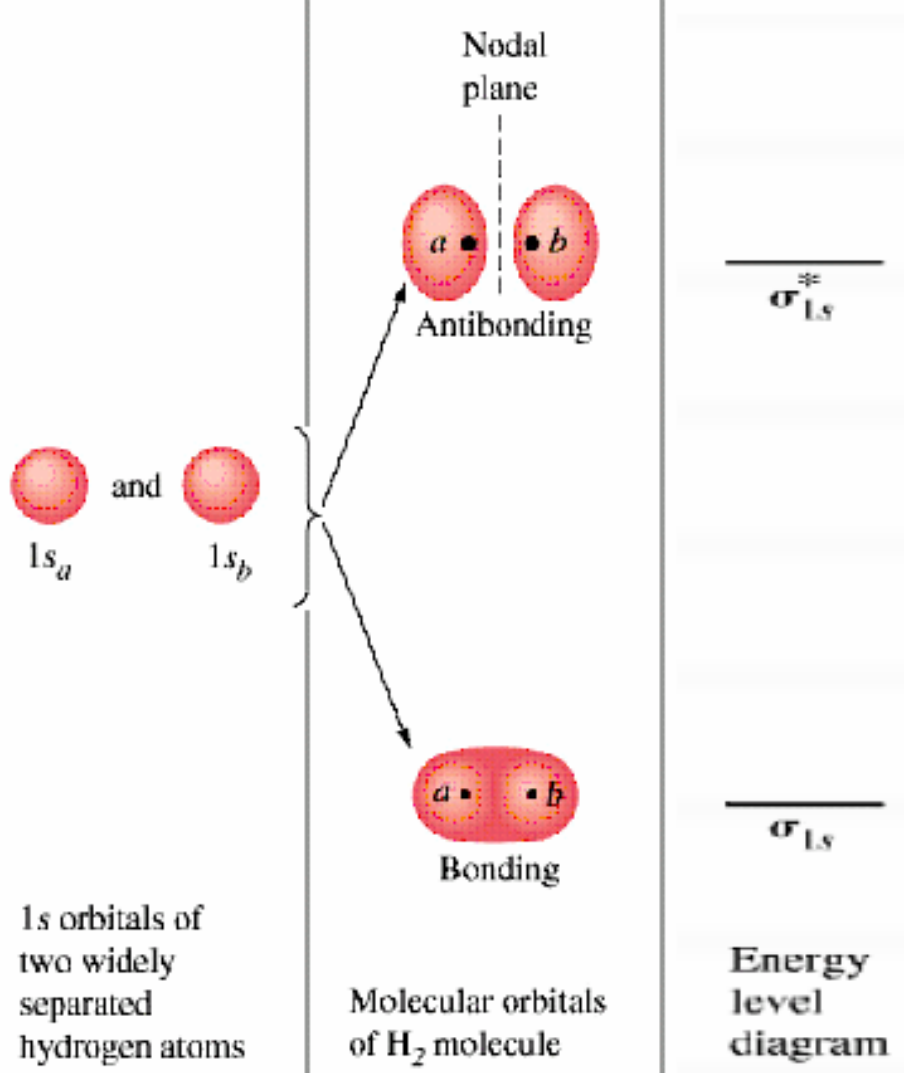
Molekül Orbital Teori

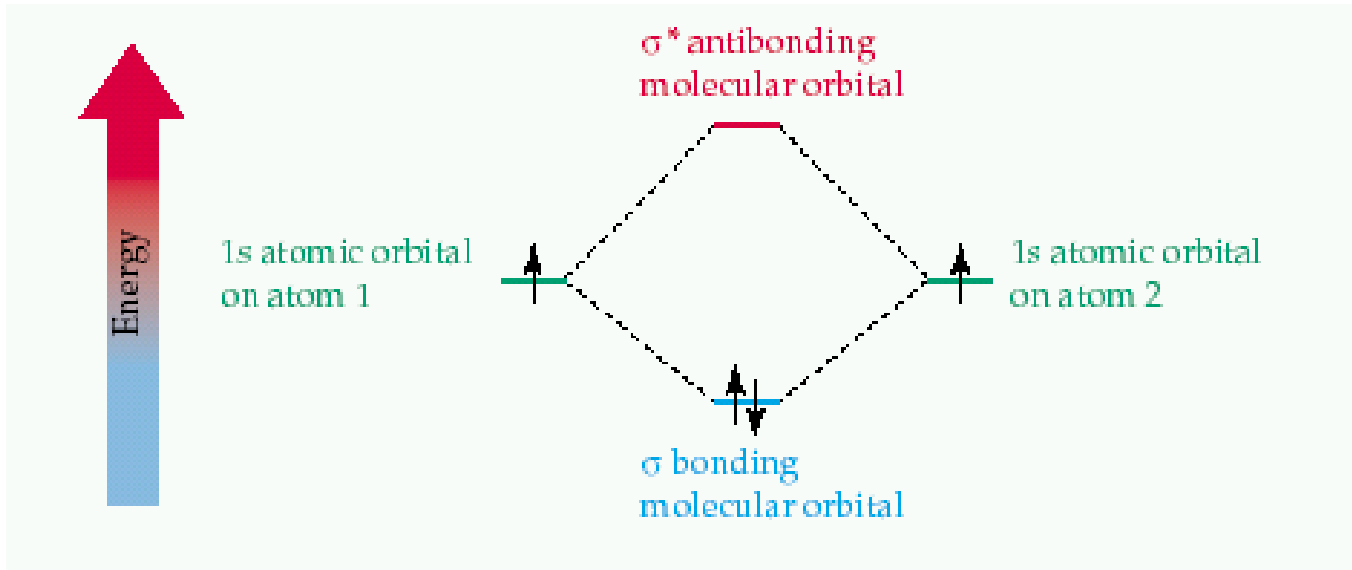
Bir molekülde atom çekirdeklerinin etrafında molekül yörüngeleri bulunur. A molecular orbital describes a region of space in a molecule where electrons are most likely to be found.

Molekül orbitaller atom yörüngelerinin birleştirilmesiyle oluşur.

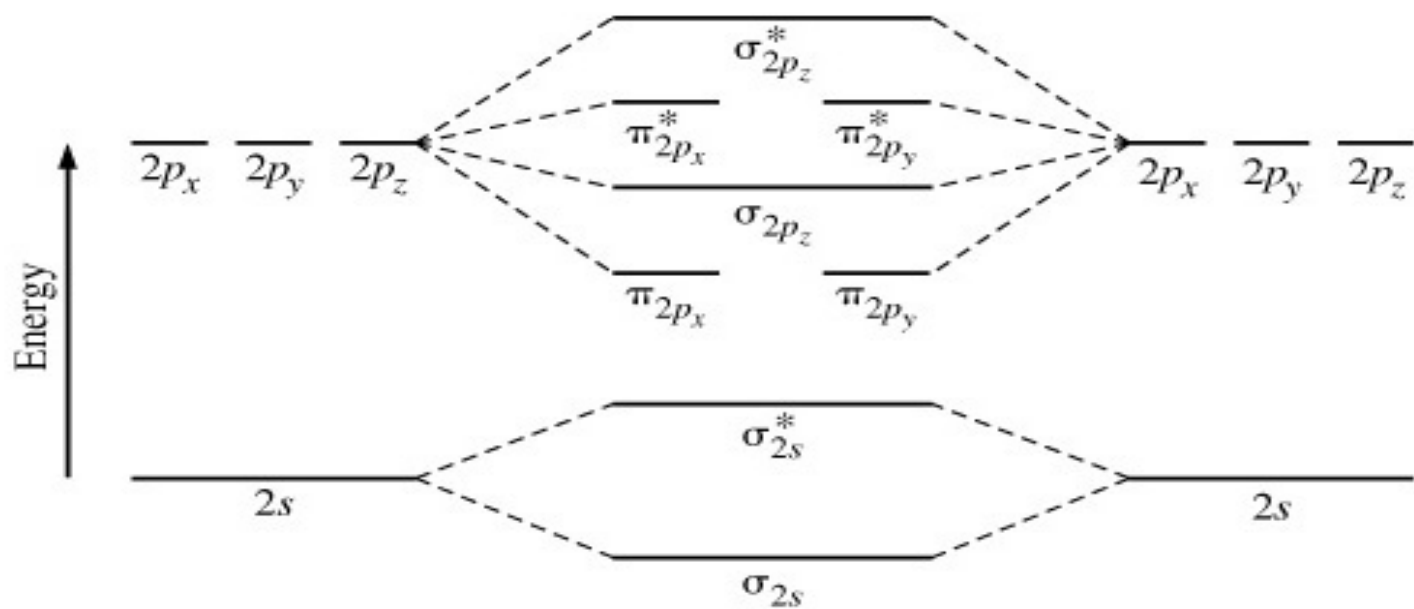
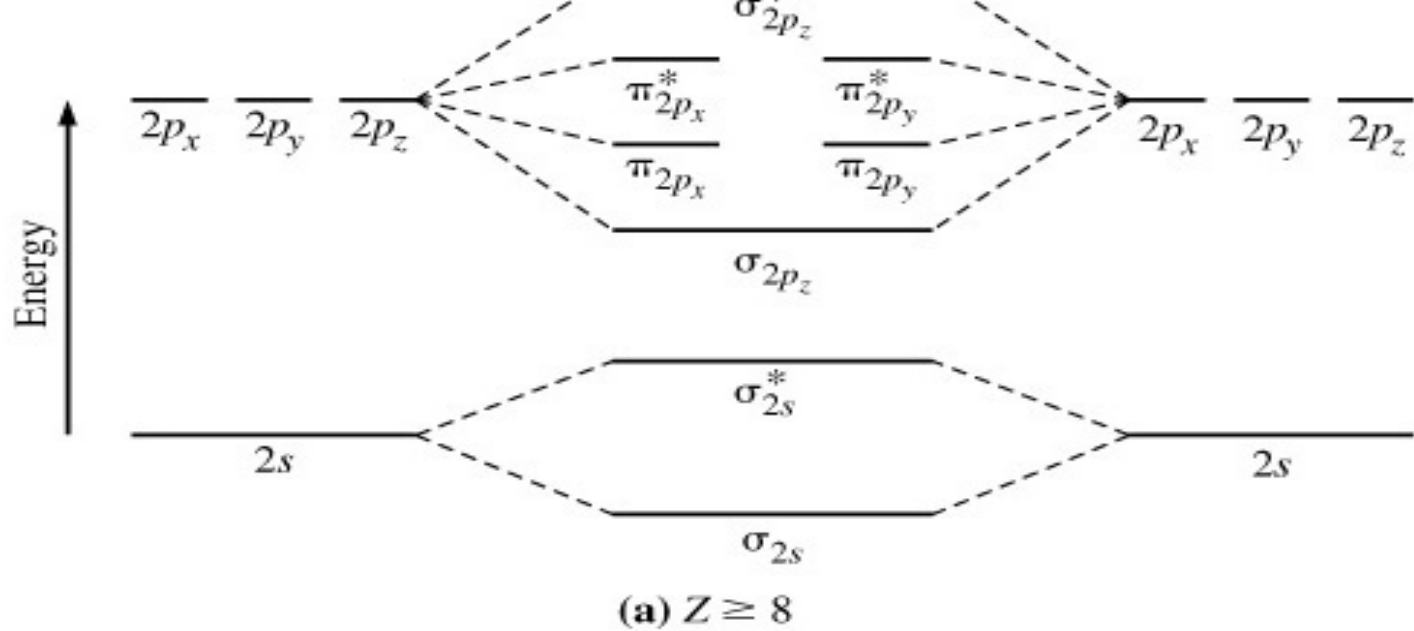
Atomik Orbitalerin birleşmesi

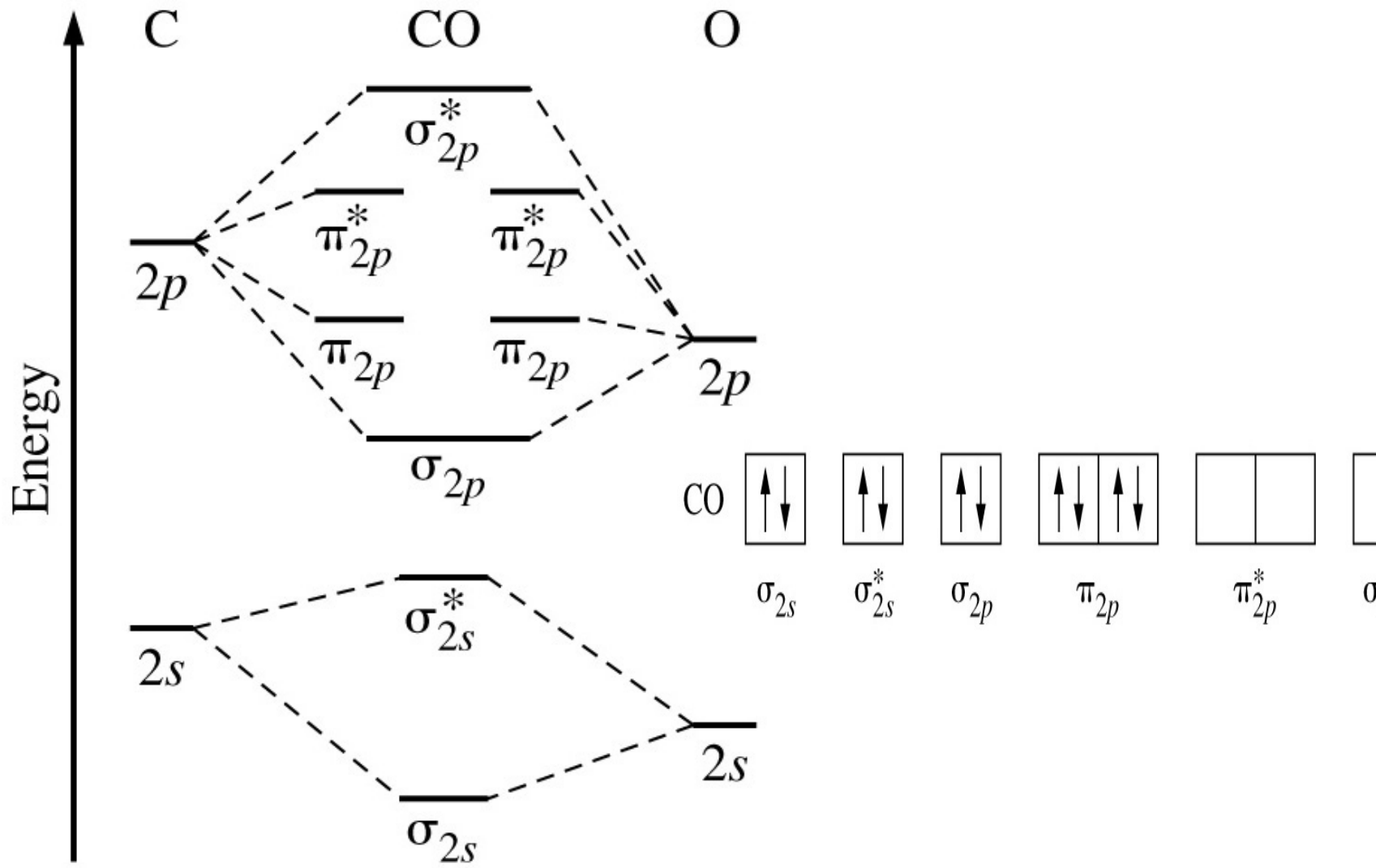






Bağ derecesi =
$$\frac{\text{MO deki bağ elektronları sayısı} - \text{antibağ MO deki elektron sayısı}}{2}$$





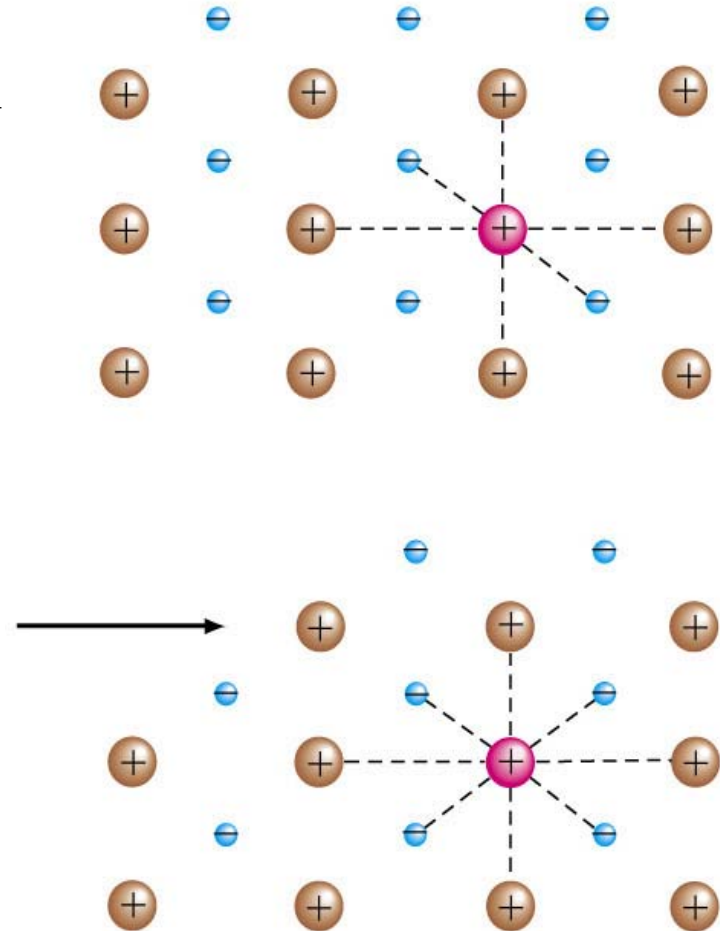
Metalik Bağ

Elektron denizi modeli

Band teori

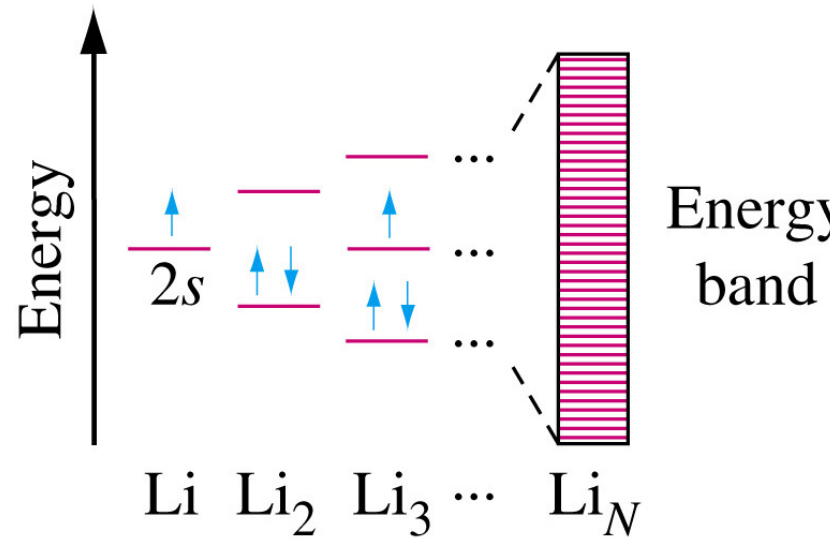
Metalik Bağ

- Elektron denizi model



Metalik Bağ

Band teori



Band teori



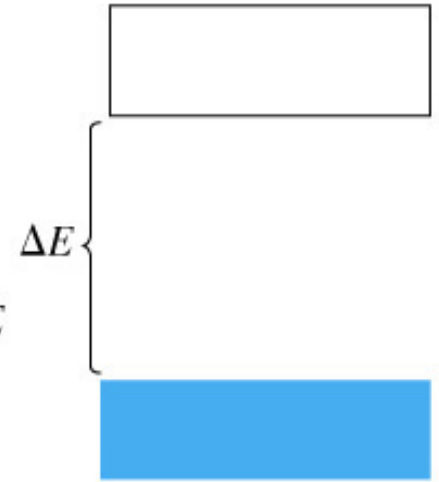
(a) Metal



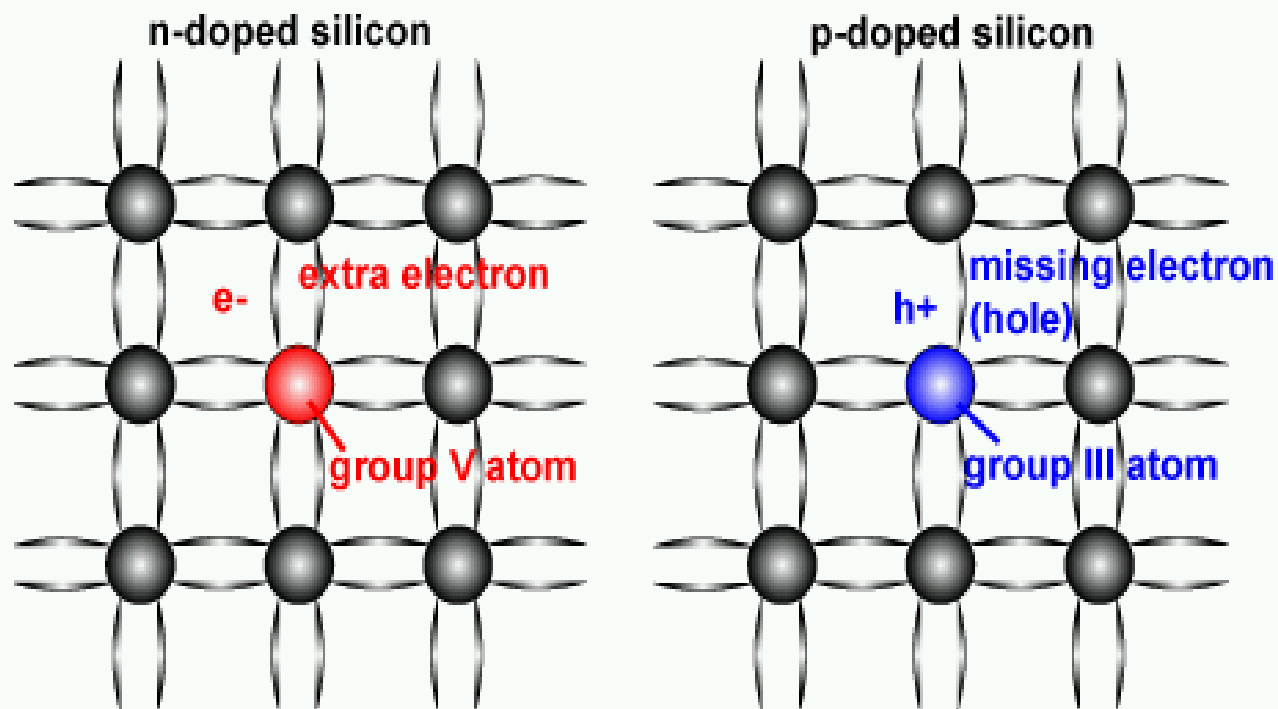
(b) Metal



(c) Semiconductor



(d) Insulator

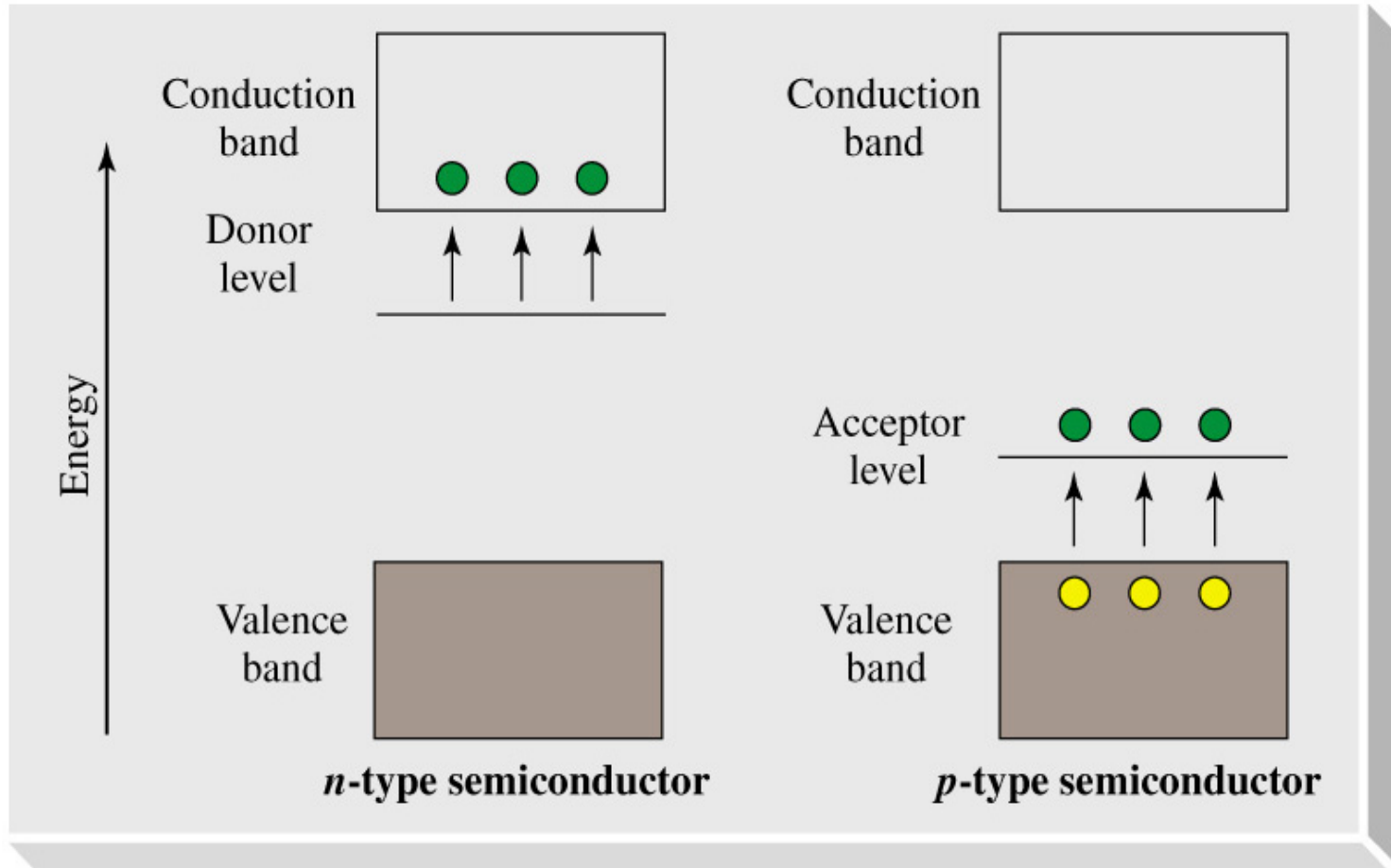


Schematic of a silicon crystal lattice doped with impurities to produce *n*-type and *p*-type semiconductor material.

The following table summarizes the properties of semiconductor types.

	P-type (positive)	N-type (negative)
Dopant	Group III (E.g. Boron)	Group V (e.g. Phosphorous)
Bonds	Missing Electrons (Holes)	Excess Electrons
Majority Carriers	Holes	Electrons
Minority Carriers	Electrons	Holes

Yarı iletkenler



Photovoltaic Cells

